

NOSACQ-50 (Nordic Occupational Safety Climate Questionnaire)

NOSACQ-50 is een vragenlijst die nagaat hoe werknemers naar veiligheid op de werkvloer kijken. Men spreekt in dit verband ook van het veiligheidsklimaat ('safety climate') binnen een organisatie. Veiligheidsklimaat geeft de perceptie van werknemers weer over de echte waarde van veiligheid in een organisatie.

Onderwerpen: [Preventiecultuur](#)

©: gepubliceerd op 06-09-2023 door de redactie, prevent.be

Last change: 06.09.23

Internationale vragenlijst

NOSACQ staat voor 'Nordic Occupational Safety Climate Questionnaire', en werd ontwikkeld door een groep Scandinavische onderzoekers (uit Denemarken, Zweden, Finland, Noorwegen en IJsland). De vragenlijst werd initieel getest en gevalideerd in Scandinavië, en dit in verschillende industriële sectoren (bouw- en transportsector, productiebedrijven, gezondheidszorg, etc.). Daarna werd de NOSACQ ook vertaald in verschillende andere talen. De NOSACQ is momenteel beschikbaar in de volgende talen: Arabisch, Bulgaars, Chinees (eenvoudig), Deens, Duits, Engels, Ests, Fins, Frans (België), Hongaars, IJslands, Indonesisch, Italiaans, Lets, Litouws, Maleisisch, Nederlands (België en Nederland), Noors, Perzisch, Pools, Portugees, Roemeens, Russisch, Sloveens, Spaans, Thais, Turks, Tsjechisch, Vietnamees en Zweeds.

De beschikbaarheid van de vragenlijst in verschillende talen laat toe om veiligheidsklimaatstudies uit te voeren in internationale settings (multinationals). De resultaten die over de hele wereld worden verkregen, worden (anoniem) verzameld in een internationale database. Dit moet op termijn een betrouwbare benchmark toelaten.

Waarom?

Uit onderzoek blijkt het veiligheidsklimaat binnen een groep werknemers een goede voorspeller te zijn van (on)veilig gedrag, incidenten en ongevallen. In plaats van enkel te kijken naar het aantal incidenten en ongevallen, kan veiligheid op de werkvloer via de NOSACQ op een meer positieve en proactieve manier benaderd worden.

Een hoge NOSACQ-score wijst op een aangepaste, sterke cultuur waarin de mensen in een organisatie bepaalde waarden en overtuigingen rond veiligheid en preventie delen en hier ook naar handelen. Het gaat hier dus om de ongeschreven regels die bepalen hoe werknemers met elkaar omgaan, samenwerken en communiceren, en welke invloed dit heeft op het risico- en veiligheidsniveau in een bedrijf.

Wat is het niet?

De NOSACQ geeft een idee over hoe een groep werknemers veiligheid in hun bedrijf percipieert en ervaart, maar zegt niet waarom dit zo is. De NOSACQ laat dus enkel toe een eerste diagnose te stellen. Dit kan vergeleken worden met een huisarts die een eerste beeld vormt van de gezondheid van zijn/haar patiënt. Om de dieperliggende oorzaken van een bepaald medisch probleem te achterhalen, moet er echter een beroep worden gedaan op verdere onderzoeken en specialisten.

Hoe?

De NOSACQ is een bevraging die alle medewerkers (of groepen medewerkers) van een organisatie anoniem invullen, online of op papier. Hierbij wordt de organisatie best opgedeeld in functionele groepen (teams, units, afdelingen). De individuele medewerker wordt hierbij beschouwd als een soort observator en rapporteur van gedeelde percepties

binnen de groep.

De NOSACQ bestaat uit 50 stellingen, vandaar dat men ook van de 'NOSACQ-50' spreekt. Elke stelling (item) heeft vier antwoordmogelijkheden, gaande van 'Helemaal niet akkoord' (1), 'Niet akkoord' (2), 'Akkoord' (3), 'Helemaal akkoord' (4). 22 van de 50 vragen gaan over het preventiebeleid van het management en de leidinggevenden (hoe er in het algemeen leiding gegeven wordt i.v.m. veiligheid); de andere 28 vragen hebben betrekking op hoe de werknemers zelf tegenover veiligheid staan.

Voor wat betreft de vragen met betrekking tot het management en de leidinggevenden, wordt geen onderscheid gemaakt tussen het hoger management (directie) en de direct leidinggevenden (hiërarchische lijn). De NOSACQ tracht dus te achterhalen wat de perceptie is van een groep werknemers over de ganse hiërarchische lijn en hun beleid en praktijken inzake veiligheid (hoewel dit voor sommige werknemers redelijk abstract kan zijn). Op die manier wil de NOSACQ zoveel mogelijk voorkomen dat de bevraging een beoordeling wordt van een individuele, direct leidinggevenden.

Zeven dimensies

De scores van de 50 items geven inzicht in zeven dimensies van het veiligheidsklimaat binnen een organisatie. Op basis van de scores op deze dimensies, kunnen prioriteiten worden gesteld voor het versterken van het veiligheidsbeleid en de veiligheidscultuur.

Dimensie	Voorbeeldvraag
<i>Gedeelde percepties over leidinggevenden (management en direct leidinggevenden)</i>	

Dimensie	Voorbeeldvraag
1) Belang (prioriteit) die aan veiligheid wordt gegeven (t.o.v. productie), toewijding, bekwaamheid (9 items)	<i>"De leiding aanvaardt dat werknemers in deze organisatie risico's nemen in geval van tijdsdruk"</i>
2) Ondersteuning en stimulering tot participatie (7 items)	<i>"De leiding moedigt werknemers aan om mee beslissingen te nemen die betrekking hebben op hun veiligheid"</i>
3) Rechtvaardigheid (6 items)	<i>"De leiding zoekt bij een arbeidsongeval enkel naar de oorzaken ervan, niet naar de schuldigen"</i>
Gedeelde percepties over zichzelf (werknemers over zichzelf)	
4) Toewijding (6 items)	<i>"Wij, werknemers, voelen ons niet verantwoordelijkheid voor elkaars veiligheid"</i>
5) Belang van veiligheid en het niet-aanvaarden van risico's (7 items)	<i>"Wij, werknemers, aanvaarden gevaarlijk gedrag zolang er zich geen ongevallen voordoen"</i>
6) Communicatie, leren en vertrouwen in bekwaamheid van collega's (8 items)	<i>"Wij, werknemers, kunnen hier open over veiligheid praten"</i>

Dimensie	Voorbeeldvraag
7) Vertrouwen in het preventiebeleid (7 items)	<i>"Wij, werknemers, vinden dat veiligheidsrondgangen of audits geen effect hebben op onze veiligheid"</i>

Meer informatie over **Nosacq**

NOSACQ-50 in uw bedrijf?

Diagnose veiligheidscultuur met NOSACQ-50

Prevent voert samen met u de bevraging uit, analyseert de cijfers en doet aanbevelingen.

Meer weten